

Leader II:n aikana käynnistyneessä yhteistyöhankkeessa on luotu selvästi määriteltyjä yhteisiä toimia, joilla pyritään alueellisiin tavoitteisiin kansallisen ja EU:n laajuisen verkoston kautta.

Lintumatkailuverkosto Grus

Kiikarit tiukasti kohti horisonttia

Johdanto

Tämä kansainvälinen yhteistyöhanke käynnistyi Leader II:ssa, jolloin Aragoniassa sijaitseva paikallinen toimintaryhmä Adri Jiloca Gallocanta otti koordinoitavastuun. Alkuperäiset tehtävät olivat alueen hankkeelle tarjoamien voimavarojen kartoittaminen, Espanjassa ja muualla Euroopassa toimivien kumppanien kanssa tehtävän hankeyhteistyön suunnittelu sekä yhteistyöprosessin aloittaminen.

Alueen luonnonvaroihin kuuluu muun muassa Gallocantajärvi, joten alueelle ominaisten lintujen eli kurkien muuttoreittiä pidettiin sopivana aiheena sosioekonomiselle kehityshankkeelle. Lisätietojen hankkimiseksi tästä linnusta, sen elinympäristöstä ja paikallisten asukkaiden vuorovaikutuksesta sen kanssa toimintaryhmä otti yhteyttä paikallisiin luonnon- ja lintutieteilijöihin, Espanjan ornitologiseuraan ja tuolloin Gallocantajärvellä oleskeleviin matkailijoihin. Näiden tietojen perusteella se lähestyi muita sellaisia maaseutuverkostoja ja paikallisia toimintaryhmiä, joiden alueet sijaitsivat kurkien muuttoreitin varrella.

Alkuvaiheessa suurimpia ongelmia aiheuttivat ryhmien sijaitseminen eri maissa, eri kielet ja työskentelytavat, jotka vaikeuttivat yhteistyön hyötyjen selittämistä, sekä kansainvälistä yhteistyötä sääntelevät, toisistaan poikkeavat kansalliset säännöt.

Näin syntyneessä Leader II -hankkeessa "Grus, kurkien kulttuurireitti" olivat mukana Saksa, Espanja, Ranska ja Ruotsi. Hankkeelle perustettiin www-sivusto, ja se järjesti

erilaisia paikallisia kulttuuritapahtumia. Tärkein tulos oli kenties kuitenkin tiedon lisääntyminen kurjista ja niiden soveltuvuudesta uusien hankkeiden aiheeksi.

Hanke Leader+ssa

Leader+ssa Grus-hankkeesta on tullut entistä kunnianhimoisempi: sen tavoitteena on lintumatkailuverkoston perustaminen Espanjaan ja Ranskaan. Kansainvälisenä yhteistyöhankkeena, joka kuuluu aihepiiriin "luonnonvarojen hyödyntäminen", verkoston keskeisiä osia ovat lintujen erityissuojelualueet, yhteisön tärkeinä pitämät alueet ja maisemansuojelualueet. Hankkeeseen osallistuu Espanjasta 13 Leader- ja Proder-toimintaryhmää ja Ranskasta kaksi Leader+-toimintaryhmää, minkä ansiosta yhteisten ongelmien ratkaisemisessa voidaan hyödyntää taitotiedon vaihtoa.

Päätös toteuttaa lintumatkailua koskeva hanke tehtiin paikallisten toimintaryhmien alueilla suoritetun analyysin perusteella. Se lähtökohtanaan verkosto suunnitteli kolme päätointa, joiden aiheina olivat ympäristö, matkailu ja uusi tekniikka. Verkosto perustuu luonnonsuojelun ja luonnonvarojen parhaan mahdollisen hyödyntämisen periaatteisiin, ja se pyrkii tavoittamaan tietynlaisia kohderyhmiä, esimerkiksi perheitä, luonnontieteilijöitä, lintutieteilijöitä ja nuoria. Hanke ei pyri massaturismiin, vaan matkailun ja ympäristönsuojelun välisen tasapainon löytymiseen.

Valmiina lähtemään
Grus-reitille

Yhteiset toimet ympäristön hyväksi

Näiden toimien tarkoituksena on esitellä alueen kosteikot paikalliselle väestölle ja perustaa liitännäisverkostoja, joissa keskitytään luontoon ja ympäristön parempaan tiedostamiseen. Tätä varten ehdotettiin seuraavia toimia:

- **Tiedotuskampanja**, jonka avulla lisätään tietoa paikallisesta ympäristöstä ja joka koostuu erilaisista multimediatuotteista (videot, esitteet jne.) sekä tiedotuspäivistä. Kaiken tiedon on määrä olla saatavilla sekä espanjaksi että ranskaksi. Tarkoituksena on esitellä kunkin alueen omia luonnonvaroja, kuvailla erilaisia elinympäristöjä ja selittää, miten vahingolliset käytännöt voitaisiin muuttaa paremmiksi maisemansuojelualueilla. Lisäksi on tarkoitus arvioida, mitä seurauksia jatkuvilla vahingollisilla käytännöillä voi olla esimerkiksi ympäristölle.
- **Luontoluokat**, joihin osallistuisivat alueella sijaitsevan yhden tai useamman koulun oppilaat. Luokat käyttäisivät samoja työskentelymenetelmiä laatiakseen tapautuskielisiä kasveihin tai eläimiin liittyvistä aiheista. Tiedot välitettäisiin myöhemmin muille oppilaille Migranetin (katso jäljempänä) kautta. Kurssin osia ovat
 - pedagoginen harjoitustyö; tähän kuuluu kaksi tapautuskielmaa, joista kumpikin kestää kymmenen kuukautta: ensimmäisen aiheena ovat linnut, ja se suoritetaan ensimmäisen vuoden aikana, ja toisena vuonna oppilaat laativat perusteellisen selvityksen alueen kasvistosta
 - pedagoginen salkku; jokainen oppilas saa salkun, joka sisältää kuvitettuja tietolehtiä ja muuta lintujentarkkailuvälineistöä.
- **Koulutus ja vapaaehtoistyö**. Liitännäisverkostoissa toimivilta edellytetään sellaisen kurssin suorittamista, jolla paikallisia yrittäjiä koulutetaan suoriutumaan "vihreään" matkailuun liittyvistä asioista. Kurssien tavoitteena on opettaa havaitsemaan, minkälaisista matkailijoista milloinkin on kyse, suunnittelemaan ja järjestämään mielenkiintoisia reittejä vierailijoille sekä käyttämään mahdollisimman tehokkaasti hyväksi paikallisia luonnonvaroja, erityisesti linnustoa.

Ympäristöasioiden tuntemus on myös hyvin tärkeää hankkeen tulevaisuudelle. Tämä merkitsee, että hankkeeseen osallistuvien on ymmärrettävä ja arvostettava luontoa ja oltava kiinnostuneita säilyttämään luonnon elinympäristöjä mutta osattava myös oikealla tavalla hyödyntää käytettävissä olevia luonnonvaroja.

Yhteiset matkailutoimet

Hankkeessa määritellään alueen linnustoon perustuva kestävä matkailukehityksen strategia kosteikkoja varten. Tarkoitus on myös koota matkailupaketti, johon sisältyy koulutusta hankkeeseen osallistuville, sekä parhaita toimintatapoja koskeva opas.

- **Matkailupaketin kokoaminen**. Tähän kuuluvat tuotteen määrittely, erilaisten mahdollisten hintojen asettaminen sekä tiedotus- ja jakelusuunnitelman laatiminen. Työhön tarvitaan ryhmäkoordinaattori, ja lisäksi on suunniteltava paikallisia, alueellisia ja valtakunnallisia lintujentarkkailureittejä. Aineisto muokataan verkkopohjaisiin välineisiin sopivaksi ja linkitetään tiettyjen matkanjärjestäjien, matkatoimistojen yms. www-sivustoille.
- **Tarkoituksenmukaiset matkailun hallintojärjestelmät**. Tähän kuuluvat matkailuyrityksille tarkoitettu tietokanta, tiedot toteutettavuudesta ja kehitys- ja matkailunhallintostrategioista sekä hyviä toimintatapoja koskeva matkailun käsikirja.

Yhteinen uusi tekniikka

Uutta tekniikkaa käytetään luontoalueiden hallintoon ja markkinoinnin edistämiseen. Kaikki hankkeeseen osallistuvat saavat käyttöönsä tietoteknisiä välineitä, kuten verkkokameran ja langattomat yhteydet. Lisäksi Migranet-tietoverkon (aiempaan Grus-hankkeeseen liittyvä ranskalainen aloite) avulla voidaan seurata oppilaiden työtä.

- **Migranet**. Migranet-verkolla on tarkoitus tunnistaa ja seurata tiettyjä lintuja, jotka verkon jäsenet valitsevat. Verkko kehitetään luontoluokissa yhdessä osallistuvien koulujen kanssa ja paikallisten toimintaryhmien val-

vonnassa. Verkon toimintaa ja tuloksia seurataan erään luonnonsuojelujärjestön tuottamalla Internet-pohjaisella ohjelmistolla sekä pedagogisen käsikirjan avulla. Käsikirja toimii myös ohjekirjana luontoon ja ympäristöön perustuville sekä erityisesti lintujen muuttoon liittyville yhteisille toimille.

Leader+:n panos ja joitakin ennakoituja tuloksia

Leader+:n merkittävin panos on paikalliselle toimintaryhmälle tarjottu asiantuntemus, jonka avulla toimintaryhmä voi edistää maaseutualueensa todellista sosioekonomista kehitystä. Hankkeen todennäköisiä tuloksia ovat muun muassa seuraavat:

- Perustetaan noin 15 luontoluokkaa, joissa vähintään 300 oppilasta laatii kaksi tutkielmaa kahden vuoden aikana käyttäen uutta tekniikkaa ja Migranetiä.
- Yli 30 yhdistyksen ja vapaaehtoisen suhteet paranevat.
- Kävijöiden määrä lisääntyy vähintään 25 prosentilla vuodessa vuoteen 2008 saakka.
- 150 matkailuyritystä saa koulutusta strategian laatimisessa ja hallinnoinnissa.
- Yli 250 opasta koulutetaan.
- Mukana oleville 15 alueelle jaetaan yli 5 000 dvd-levyä, joissa esitellään hyviä toimintatapoja.

Edellä kuvailtujen yhteisten toimien lisäksi ranskalainen Pays de Combrailleen paikallinen toimintaryhmä aikoo kehittää ja kohentaa L'Etang des Landes -alueen vierailijoille tarkoitettuja palveluja. Toinen ranskalainen paikallinen toimintaryhmä, Parc de la Brenne, aikoo jakaa pedagogisia salkkuja luontokerhoille.

Hankkeeseen osallistuvat maat ja paikalliset toimintaryhmät

Espanja: Aljarafe Doñana (Andalusia), Adri Tierras Del Jiloca Gallocanta (Aragonia), Adesho (Aragonia), Adefo 5 Villas (Aragonia), Campiña Sur (Extremadura), La Serena (Extremadura), Tagus (Extremadura), Ason Aguera (Kantabria), Liébana (Kantabria), Dulcinea (Kastilia- La Mancha), Montaña Palentina (Kastilia ja León), Consorcio Eder (Navarra) ja Adesnar (Aragonia – Navarra)

Ranska: PNR La Brenne ja Pays de Combraille en Marche

Lintumatkailuverkosto Grus

Jäsenvaltio: Espanja

Alueet: Andalusia, Aragonia, Extremadura, Kantabria, Kastilia- La Mancha sekä Kastilia ja León

Koordinoivan, johtavan paikallisen toimintaryhmän nimi:

Spain Adri Jiloca Gallocanta

Adri JG:n alueen asukasluku: 20 899

Adri JG:n alueen pinta-ala: 3 039 km²

Jäsenvaltio: Ranska

Alue: Limousin

Johtavan paikallisen toimintaryhmän nimi:

France Pays Combraille en Marche

Grusin alueen asukasluku: 531 326

Grusin alueen pinta-ala: 27 266 km²

Hankkeen kokonaiskustannukset:

735 636 euroa

EU: 407 994 euroa

Muu julkinen rahoitus: 302 976 euroa

Yksityinen rahoitus: 24 666 euroa

Hankkeen tukikelpoisuus aika:

joulukuu 2004–syyskuu 2007

Yhteyshenkilöiden nimet:

José Ángel García

Osoite: Calle Mayor 116, E-50360 Daroca (Zaragoza)

P. (34) 976 80 12 86

F. (34) 976 80 12 86

Sähköposti: grus@adri.es

Verkkosivut: www.adri.es ja www.grus.es

Stéphane Coquerelle

Osoite: Maison de Pays, F-23700 Mainsat

P. (33-5) 55 83 11 17

F. (33-5) 55 83 14 28

Sähköposti: stephane.coquerelle@

payscombrailleenmarche.org

Verkkosivut: www.payscombrailleenmarche.org

Valokuvat: Espanjan kansallinen verkostoyksikkö

